

Криза місцевих бюджетів дійсно є потужним "дзвіночком" для Кремля / колаж УНІАН

За крок над прірвою: Кремлю бракує грошей на регіони, регіонам - на найманців, але всі шукають "стрілочника"

09:00, 07.05.2026

🕒 20 хв.

УНІАН

Регіони РФ мають рекордні борги та дефіцити бюджетів, а ЗС РФ - найменші за 2 роки темпи "закупівель" найманців. Який тут зв'язок, кого тепер "доїтимуть" та чому російська влада сама почала лякати росіян тим, що це лише початок - дізнався УНІАН.

У Кремля все досі "йде за планом", але дедалі більше росіян починають цікавитися, які ще сюрпризи цей "план" їм готує. І вже не рядові якісь, пробачте, "ліберали", які тишком-нишком ненавидять Путіна, а й цілком "скрепоносне" ядро населення - те, що "поза політикою". "Воєнкори" та "злогери" теж "виють на болотах", відверто ностальгуючи за часами заколоту Пригожина.

І це все добре. Але головне зараз - що про "непросту ситуацію" заговорили на верхівці російської герантократії ("влади старих") - безпосередньо у Мінфіні, який всю цю історію й оплачує - звісно, не сам, а з податків від "царських підданих". "Зрада" прийшла звідки не чекали - сама влада "дискредитує" владу. Дожилися...

Ця криза "прогризла" собі шлях у публічний вимір дещо "обхідними шляхами" - через місцеві бюджети, які стали наочним проявом вислову: "де тонко - там і рветься".

Місцева влада вже не може приховувати стан справ з регіональними бюджетами, а центральна влада - що грошей на порятунок всіх регіонів немає. Міністр фінансів РФ

[Силуанов прямо про це заявив.](#)

▶ ВІДЕО ДНЯ

"Пікантності" ситуації додає те, що "левова частка" шалених разових виплат за контрактами з МО РФ сплачували саме місцеві бюджети.

- [Негаразди на місцях](#)
- ["Можемо повторити" у розрізі регіонів](#)
- [Ставка не зіграла](#)
- [Війна проти тилу](#)

Експерти пояснили УНІАН суть стагнаційних процесів у російських фінансах та чи варто скоро чекати на крах російської економіки за аналогією з радянською, де теж першими не витримали саме регіони.

При цьому державний борг регіонів досяг 3,5 трлн "дерев'яних" / фото ua.depositphotos.com

Негаразди на місцях

Відповідно до заяв очільника російського Мінфіну, дефіцит "консолідованих бюджетів суб'єктів РФ" зросте з минулорічних 1,54 трильйона до 1,9 трильйона рублів за підсумками 2026 року. І це все "за оптимістичним сценарієм".

Силуанов каже також, що у 2026 році дефіцити місцевих бюджетів зростуть на 27%, але протягом 2025 року ці вони вже злетіли у 5 разів, порівняно з 2024 роком. Минулого року 73 з 89 суб'єктів РФ мали дефіцитні бюджети, у той час як 2024-го таких було лише 49.

При цьому державний борг регіонів досяг 3,5 трлн "дерев'яних" (третину з яких Силуанов пообіцяв списати), а борг перед комерційними банками - 1,3 трлн. При чому він відзначив, що обслуговування боргу стає для регіонів тягарем, адже на ці виплати вже припадає 19% всіх податкових надходжень на місцях.

"Здавалося б, не страшно, не критично, проте є особливі занепокоєння в нас по окремим суб'єктам РФ", - додав міністр "болотяних" фінансів, натякаючи на "20 проблемних регіонів", яких він "мотивував скорочувати видатки".

Ще цікаво, що все більше потерпають від кризи місцевих бюджетів "регіони-донори", серед яких і Москва.

"Ми бачимо, що основний приріст дефіциту виник у регіонів-донорів", - додав Силуанов, закликавши їх до "пріоретизації та консолідації" бюджетів (це більш зарозуміла варіація на тему "грошей нема, але ви тримайтесь").

Це при тому, що московська влада вже заявляла про скорочення на 10% інвестиційних виплат та на 15% - скорочення держслужбовців.

Інші посадовці, які теж були присутні на зустрічі з міністром фінансів, додали "барв" кризі.

Зокрема, голова бюджетного комітету Ради Федерації Артамонов повідомив, що проблема сталася внаслідок того, що 68% зекономлених коштів "вимушені витратити на СВО". Тобто на цій зустрічі озвучили як наслідки, так і причину - путінську війну. Раніше вже були повідомлення, що навіть у багатих регіонів вже **не вистачає коштів на "ветеранів СВО"**.

А чого це взагалі так осмілили російські посадовці? Бо хай і без таких радикальних висловів, типу "криза" (замість "охолодження"), але все ж досить відверто вище керівництво держави-агресорки визнає, наскільки все там погано, і навіть прогнозує погіршення ситуації.

Більше того, Силуанов прямо каже, що статистика місцевих бюджетів "оптимістична" - тобто не відповідає реальності. Чого це їх так раптом "поплавило", що вони публічно накидують цілу купу "зради"? Без фахівців тут не розібратися.

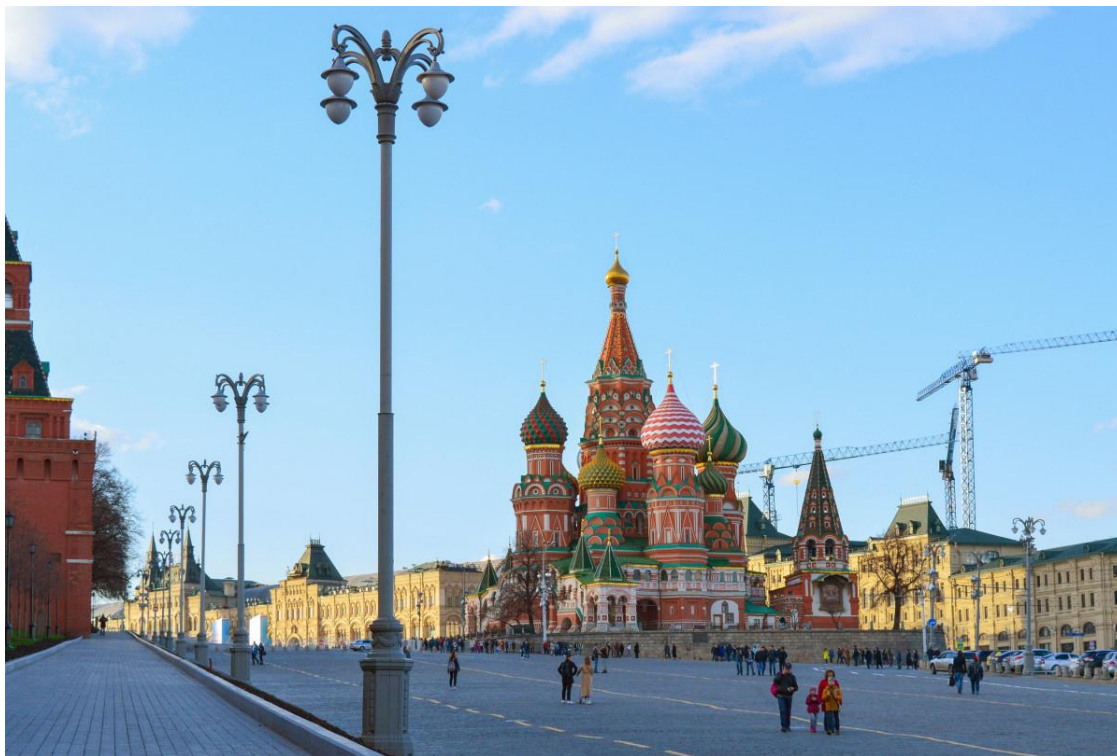
Ярослав Романчук, економічний експерт та президент Міжнародного інституту свободи, вважає, що сам факт таких публічних заяв є ознакою "розбірок" між центром та регіонами.

"Ця історія може мати суто відомчий характер. Адже сам Силуанов також є частиною цього "перетягування канату" у межах макроекономічних рішень уряду. Мінфін хоче отримати більше коштів, щоб закривати свої "діри". І для цього каже місцевим бюджетам, що "для вас грошей немає". Ці заяви - це прояв суперечок між різними відомствами й організаціями з одного боку, а Мінфіну РФ - з іншого, яким потрібне згасаюче фінансування", - вважає експерт.

Тобто федеральний бюджет більше зростати не буде, не буде додаткових коштів на різні програми, а трансферти до місцевих бюджетів будуть скорочуватися.

"І зараз триває процес "боротьби за корито" - кого залишать, кого відсунуть, хто отримає більше, а хто менше. На всіх коштів вже не вистачає, - зауважує пан Романчук. - Сам Силуанов не хоче бути "стрілочником" і тому робить такі заяви. Вважаю, що таким чином Силуанов може "копати" під Мішустіна. Бо саме Мішустін стане тією людиною, на яку будуть "скидати" відповідальність за всі проблеми РФ - на яку будуть "вилити" весь гнів. Вже шукають того, на кого покласти відповідальність [за провали]".

На його думку, Мішустін - це технократ, який вже давно при владі і обіцяв тримати ситуацію, але не втримав. І тому є кращим кандидатом у "стрілочники".

Федеральний та місцеві бюджети починають "конкурувати" між собою за податки / фото
pxhere.com

"Можемо повторити" у розрізі регіонів

Зараз вже мало хто пам'ятає, але СРСР не "луснув" миттєво. Спочатку там почалися заворушення та конфлікти у регіонах, по яких економічна криза вдарила першою - грошей на всіх вже не вистачало. Зокрема, "парад суверенітетів" почався з оголошення незалежності "Нахічеванської АРСР" у 1990 році, що стало першим наочним проявом кризи у самому Союзі, а не лише у соціалістичних республіках Варшавського блоку. Подібні, але менш чисельні акції на той момент вже відбулися у Алма-Аті (ще у 1986 році), Мінську, Тбілісі тощо. Всі вони були розігнані військами.

У тому ж 1990 році про незалежність оголосила Литва, навесні 1991 року - Грузія. Потім почався каскадний ефект, коли з Союзу побіжали всі, кому було не ліньки - Естонія, Латвія, Молдова, Вірменія.

Якщо спробу оголошення незалежності у Нахічевані радянські війська під гаслами захисту вірмен жорстоко придушили у подіях так званого Чорного січня (що й переросло з часом у Карабахські війни), то поступово масштаби протестів та захоплення влади "народними фронтами" зросли настільки, що Кремль вже не міг ситуацію контролювати.

І вже після цього стався Серпневий путч як спроба захоплення влади більш радикальною частиною КПРС, яку майже ніхто не підтримав, а згодом і зустріч у Біловезькій пущі, де Леонід Кравчук від України, Станіслав Шушкевич від Білорусі та Борис Єльцин від РРФСР офіційно "поховали" СРСР.

Але почалося все з того, що в регіонах завершилися ресурси - передусім для "еліт".

Про це УНІАН нагадує Ілля Несходовський, позаштатний експерт Мережі захисту національних інтересів АНТС.

"Ця історія зараз з місцевими бюджетами - це більше не про те, що у РФ закінчаться гроші на війну, як про те, що це може призвести до якихось бунтів та невдоволення безпосередньо у регіонах. І вже місцева влада під цим тиском може піти на якісь децентралізаційні процеси. Так само як СРСР розпався під гаслом "годі годувати Москву", так і у РФ це може повторитися. Єдиний сценарій, який дійсно зупинить війну, це, фактично, розпад РФ. Саме до цього ведуть проблеми у регіонах", - вказує він.

Суть цих проблем у сучасній Росії він описує наступним чином:

"Місцеві бюджети формуються передусім з податку на доходи фізичних осіб і, в значній мірі, з податків на прибуток для юридичних осіб. Внаслідок суттєвого погіршення економічної ситуації у РФ, надходження від податку на прибуток суттєво впали. Це був перший "дзвіночок" для бюджетів регіонів РФ. Підприємства все частіше скорочують або персонал, або їхню заробітну плату. Внаслідок цього впали надходження від доходів фізичних осіб. Це ще більше зменшило дохідну частину регіональних бюджетів. І тепер вийти з цієї ситуації вони вже не можуть".

Бо, як каже економічний експерт, щоб з неї вийти, потрібно стимулювати економічну активність у країні - а це неможливо, на тлі скорочення й федерального бюджету. Плюс федеральний та місцеві бюджети починають "конкурувати" між собою за податки.

"Облікова ставка ЦБ РФ теж є достатньо високою. Внутрішніх резервів на сьогоднішній день РФ вже немає, санкції обмежують діяльність відповідних підприємств, платоспроможний попит населення суттєво впав і так далі. Натомість зріс податок на прибутки - але той, що перераховується до федерального бюджету, - продовжує Ілля Несходовський. - Капітальні видатки вони "зрізали" ще раніше, а тому економити вони тепер будуть на самих людях. Вони вже затримують заробітну плату вчителям, лікарям тощо. Це один зі способів відкладання тої проблеми, яка назріває".

Зі слів фахівця з економіки, щоб її відтермінувати, місцева влада також почала брати в борг у комерційних банків, а ставка тут біля 20% річних - це "дорогі гроші".

"Вони таким чином не вирішують проблему, а просто відкладають її на наступні періоди. Це все спрацювало б, якби проблема була тимчасова. Але вона довгострокова. Багато регіональних бюджетів вже банкрути. А федеральний бюджет не має ресурсу, щоб їх врятувати. Тому можливі нові урізання бюджетів, а також

емісія грошей", - додає пан Несходовський.

Саме тому він і робить висновок, що Росія повторює шлях пізнього СРСР.

Ярослав Романчук згоден, що у РФ вже спостерігаються "відцентрові сили", якщо говорити про місцеві бюджети.

"У РФ як у тому анекдоті, що "це не тато тепер буде менше пити, а діти будуть менше їсти". І зараз вони шукають, на кому б зекономити. Звісно ж не на центральних областях, а на периферії. Що повертає нас до питання нерівності між регіонами та секторами економіки, - зауважує президент МІС. - Це початок фрагментації російської системи управління, на тлі скорочення видатків. Це дуже важливий для нас процес. Це наближає момент, коли в окремих регіонів роботи буде менше, прибутків менше, але витрат більше. Саме у цьому буде проявлятися криза у РФ. А це саме те, що нам потрібно".

Пан Романчук зазначає, втім, що російська економіка "вже не йде вгору", але й "поки не падає, балансуючи над схилом". Тобто процес запущено, але навряд чи він буде швидким.

"Нікому поки не зрозуміла швидкість падіння з цієї "скелі". Поки виглядає так, що РФ падатиме повільно. Тому потрібно робити все, щоб її "підштовхувати" до прірви. Зокрема дронами, значно жорсткішими санкціями тощо. Потрібно, щоб ці точки найбільшого напруження у економіці й у суспільстві РФ ставали місцями "розлому", - окреслює експерт програму дій для України та партнерів.

Але якщо там все так погано, то чому вона падатиме довго? Ярослав Романчук пояснює це "великою висотою" скелі.

Ставка не зіграла

Ярослав Романчук каже, що у Росії зараз "рахують баланс" втрат та прибутків. Зокрема й підсумки заданої вище кампанії з підвищення податків, яка зіграла зовсім не так, як очікували у Кремлі.

"Щодо податків та "общипування гусаків" - у РФ є певні аналогії з нами, бо в Україні теж намагаються податки підвищувати. Але там система значно жорсткіша. Втім, на цьому етапі, думаю, вони не зможуть піти на ще більше підвищення податків, бо росіяни платити більше не стануть. Це ж не дисциплінована Німеччина. Всі просто підуть у "тінь", - каже пан Романчук. - Буде велике невдоволення, багато банкрутств [в разі нового підвищення ПДВ]. Вони вже вимушені рахуватися з наслідками [попереднього підвищення податків]. Перший квартал року ніколи не є показовим для всього року, але вже видно, що попереднє підвищення податків не сприяло стійкості системи".

МАДЯР 🇺🇦

533.1K подписчиков

Про від'ємний приріст окупаційного угруповання у цифрах:

•148,4 тис осіб ПРИБУЛО- рф мобілізувала/законтрактувала у СВО протягом грудня 2025- квітня 2026 (відомості ГУР, проломи і офіційні джерела рф):

- 33,0 тис - грудень
- 20,2 тис - січень
- 25,4 тис - лютий
- 34,6 тис - березень
- 35,2 тис - квітень

(Дімон Медведєв заявив «давеча» 30 квітня про 137 тис (127 тис контрактників та 10 тис добровольців у 2026-му). Доречі, дав пиздунця лише на двадцяточку з хвостиком, мабуть ПДВ додав, але нам годиться.

•156 735 осіб 💀🔴 ВИБУЛО- санітарні та безповоротні втрати противника від уражень ЛИШЕ дронами, верифікованих у системі ситуативної обізнаності Delta, що стоїть на озброєнні в ЗСУ:

- 33 006 - грудень
- 29 572 - січень
- 26 204 - лютий
- 33 989 - березень
- 33 964 - квітень

Головний плюс у цьому "балансі" для нас і головний збиток для російської влади - удари дронами по нафтовій інфраструктурі, по морських терміналах тощо. Але з протилежного боку є сприятлива ринкова кон'юнктура та високі ціни на нафту й інші копалини.

"Дрони - це абсолютно прекрасні речі, які нам варто масштабувати. Бо це те, що,

навіть на тлі сприятливої ринкової кон'юнктури, заважає РФ продавати й заробляти. Але не варто забувати й про те, що за підсумками 2025 року загальний експорт товарів з РФ майже сягав 720 млрд доларів. Що лише трохи менше, ніж у попередні році, - продовжує він. - Є різні оцінки стану справ у російській економіці. Найчастіше кажуть про зростання ВВП у 0-1% за рік. Але навіть якщо економіка РФ падатиме на 2% щороку, це не призведе до колапсу цього "залізного дроворуба". Бо "падати" йому з дуже високого рівня. Він повільно "іржавіє", але поки не падає".

Для наочності експерт наводить такі показники - бюджет органів держуправління у 2025 році у доларовому вираженні становив 1 трильйон 40 мільярдів. Для порівняння, у 2021 році було 635 мільярдів доларів. Навіть якщо цей бюджет буде скорочуватись по 100 млрд на рік, то нам потрібне буде чекати 3-4 роки, просто щоб вони повернулися до "бази" 2021 року.

"І це попри двадцять пакетів санкцій, які мають, скоріше, морально-психологічний ефект, і є радше політичною підтримкою для нас, ніж реальним тиском на Кремль. Питання - коли і наскільки показники обваляться, на тлі ударів наших дронів та санкцій з одного боку, але зі збереженням каналів продажу вуглеводнів та різного "схематозу" з обходження санкцій через треті країни?" - питається риторично пан Романчук.

Цифри "висот" російської економіки вражають. Але ж сам Силуанов ледь не прямим текстом каже, що декларовані показники прибутків російських бюджетів - це брехня (тобто занадто "оптимістичні")? Чи не може бути так, що й той трильйон доларів, закладений у бюджети державних органів "домальований"? Бо з такими надприбутками не було б потреби у нарощенні боргів.

"Вони дуже сильно все прикрашають. Сама російська економіка зараз керується адміністративно. Вони собі у прибутки додають й ті кошти, які їм недоступні. Наприклад, мільярди доларів знаходяться у Індії та у багатьох інших країнах, які російський уряд не може використовувати, але рахує як прибуток, - відповідає Ярослав Романчук. - На цьому тлі може здатися, що поточний курс рубля це ознака стабільності економіки. Але це не так. Саме тому й так багато критики поточного курсу одночасно як від технократів, так і від марксистів. Бо вони бачать, що вся ця ситуація може не повільно стагнувати, а різко обвалитися в разі появи якого-небудь "чорного лебедя"."

Ця оманлива "стабільність", як колись й у СРСР, є вразливістю, яка може призвести до обвалу більшого, ніж було у 2022 році.

"Саме тому Україні варто не чекати, а самій пускати на РФ своїх "чорних лебедів" щоб щоночі країну-агресорку "кльовати", - завершує думку Ярослав Романчук.

І тут ми підходимо до головного - наскільки ці проблеми місцевих бюджетів РФ, з яких фінансуються російські найманці, вплинуть на здатність окупантів вести війну. І тут

думки експертів розділилися.

Високі додаткові виплати по контрактах дійсно виплачують місцеві бюджети / фото
t.me/mod_russia

Війна проти тилу

Ілля Несходовський, експерт Мережі захисту національних інтересів АНТС, описує як це все вплине на систему вербування російських найманців.

"Місцеві бюджети, по факту, вже скорочують виплати російським найманцям.

Регіональна влада виплачує разову доплату при укладанні контракту, але головний тягар для них йде після повернення людини з фронту у вигляді соціальних виплат. Передусім для інвалідів. Припускаю, що вони перейдуть до тотальної мобілізації, що лише ще більше вдарить по бюджетах. Адже саме федеральний бюджет, який на сьогодні показує рекордний дефіцит, несе головні втрати", - вважає він.

Тобто, високі додаткові виплати по контрактах дійсно виплачують місцеві бюджети, але зарплатню фінансує бюджет федеральний. Втім, і там, і там РФ недораховується прибутків.

Ілля Несходовський каже, що варто складати дефіцити місцевих та федерального бюджетів, бо це показник того, "скільки сукупно не вистачає грошей для бюджетної системи РФ".

Експерт нагадує, що у першому кварталі року дефіцит федерального бюджету сягнув 4,5 трлн рублів. За весь минулий рік було 5,6 трлн рублів, і плюс 1,5 трлн дефіциту місцевих бюджетів. Все це спонукатиме Кремль до здешевлення найму - у тому числі, можливо, через мобілізацію. Яка, втім, у 2022 році вдарила по російській економіці ледве не більш потужно, ніж західні санкції.

Можемо зробити висновок, що для Кремля зараз взагалі немає гарних рішень, бо що б Путін не обрав, ситуація у економіці буде погіршуватися - швидше, в разі повноцінної мобілізації, або повільніше, в разі збереження того, що відбувається зараз.

"Фінансувати війну для Кремля все більш проблематично. Але потрібно розуміти, що терористичні атаки у вигляді дронів та ракет не потребують високого рівня фінансування. Навіть якщо вони, теоретично, "заморозять" лінію фронту, бажання до чого Путін не демонструє, на терористичні атаки в них бюджету вистачить", - завершує думку пан Несходовський.

Темпи набору контрактників у ЗС РФ найменші за 2 роки, що є прямим наслідком нестачі фінансування. Дані: Яніс Ключе/The Moscow Times

Ярослав Романчук згоден з тим, що у РФ немає гарних рішень, але не вважає, що Кремль піде на повноцінну мобілізацію.

"Вже 5 місяців в росіян поповнення менше, ніж втрати, - каже економічний експерт. - Будуть тиснути через "закручування гайок", щоб змушувати людей йти у найманці "добровільно" - без оголошення нової мобілізації. Умовно, це буде так: "Ми пропонуємо вам або контракт, або ми відключимо вам пільги, комуналку тощо"".

Фахівець запевняє, що Путіна хвилює лише поповнення військ і "йому байдуже, яким чином це забезпечать". Власне, неспроможність це зробити зараз і призводить до гучних заяв про проблеми у владі - адже якщо задача не виконана, то починається пошук винного, що повертає нас до заяв Силуанова й інших посадовців.

"Путін буде "доїти" бізнес регіонів - змушувати губернаторів забирати у підприємств кошти та "добровольців". Скільки підприємствам сказали, стільки вони й мають

поставити найманців та оплатити їх. Паралельно будуть "доїти" найбільших мільярдерів, яких за час війни у РФ стало вдвічі більше. Наступний рівень - Набіуліну будуть "дотискати" на фінансування певних програм. Тобто поки що ще є гроші, до яких можуть дотягнутися "щупальці" Кремля", - додає пан Романчук.

Крім того, навіть у разі нової мобілізації, "краху економіки не буде", бо досі частка держвидатків РФ досі не перевищила 40% за підсумками 2025 року. В Україні, для порівняння, цей показник понад 75%. Втім, Україна має зовнішнє фінансування, якого немає в Росії. Але там є нафта. Тобто в них ще є ресурс на виживання.

Криза місцевих бюджетів дійсно є потужним "дзвіночком" для Кремля. Але, на жаль, не настільки критичним, щоб зупинити Путіна. Той же СРСР пройшов довгий шлях від перших демонстрацій у 1986 році до розпаду у 1991 році. А у РФ зараз навіть протестів ще немає.

Тим не менш, досвід того ж СРСР показує, наскільки швидко може початися каскадний ефект кризи, якщо він "ляже" на благодатний ґрунт з протиріч між центром та регіонами.

Не забуваємо, що СРСР не мав повномасштабної війни ("Афган" не йде ні у яке порівняння з "повномаштабкою"), не мав таких санкцій (ЄС фактично відмовився від російського газу), не було таких втрат і ніхто не бомбив щонаочі територію самої РФ, що може стати каталізатором до прискорення подій. Тому не будемо перебільшувати масштаб кризи місцевих бюджетів, але не будемо забувати, що [Путін вже посилює охорону й генералам](#), побоюючись конфліктів з елітами.

Путін

Росія

 УНІАН в Google News

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

Війна в Україні · Наталія Мосейчук +

Новини України · Новини Львова · Новини Києва · Коли літні канікули 2026 ·

Новини Одеси · Бронь від мобілізації з 1 травня 2026 · Новини Дніпра ·

Хто може не платити за комуналку в 2026 році · Новини Харкова ·

Пенсіонерам виплатять 10 пенсій

Новини економіки · Курс долара · Курс євро · Курс валют ·

Виплати військовим в Україні 2026 · Кому зарахують подвійний стаж для пенсії ·

Біткоіни-курс · Тарифи на газ · Пільги для пенсіонерів з 1 травня 2026 ·

Тарифи на електроенергію · Укрзалізниця

Прогноз погоди · Погода на завтра · Погода Київ · Погода на тиждень ·

Магнітні бурі · Погода на місяць · Синоптик

Гороскоп · Гороскоп на тиждень · Місячний календар на травень 2026 ·

Гороскоп на сьогодні · Календар рибалки на травень 2026 · Гороскоп на завтра

Лайфхаки · Де зберігати цибулю, щоб пролежала 3 місяці ·

Чим обробити курник від бліх та кліщів · Тушкована капуста як у їдальні СРСР ·

Чому не можна кидати зчеплення

Яке сьогодні свято · Коли Петра і Павла за новим і старим стилем ·

Коли Петрів піст 2026 і що не можна робити

Lite · Рецепт · Кіно · Холостяк 2025 · Лайфхаки · Астрологія ·

Модний манікюр 2026 · Moda · Свята · Які джинси роблять фігуру стрункішою ·

Магнітні бурі · Зірки · Стосунки

Сад-город · Як посадити іриси навесні ·

Як боротися з попелицею, білокрилкою та мурахами · Чим обробити сад в травні ·

Найкращі сорти малини для посадки · Коли садити огірки у травні 2026 ·

Що посадити та як доглядати за городом у травні ·

Що покласти в лунку при посадці огірків · Коли садити кавуни ·

Чим обробити персики та абрикоси навесні · Як прищипувати перець

Рецепти · Ліниві вареники · Ніжний паштет із курячої грудки ·

Найпростіший рецепт тірамісу .

Рецепт салату "Весняний бриз" з крабовими паличками

App Store

Google Play

[Правила користування сайтом](#) · [Політика конфіденційності](#) · [Про нас](#) · [Редакційна політика соцмережах](#)